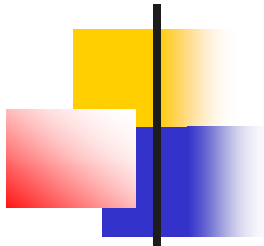

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)

Indici de performanta in activitatea operatorilor de distribuție a energiei electrice

Chișinău, aprilie 2011

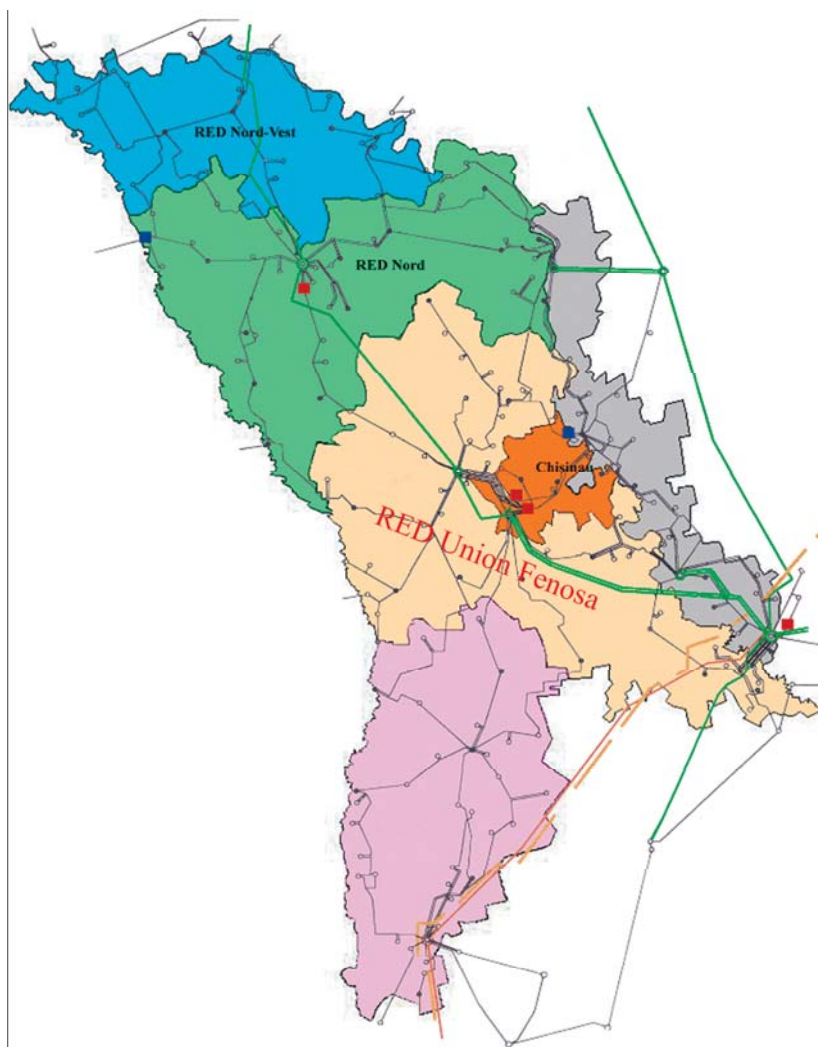
Operatorii de distribuție a energiei electrice

În sistemul electroenergetic al Republicii Moldova activează trei întreprinderi – operatori de distribuție a energiei electrice:

- RED Union Fenosa;
- RED Nord;
- RED Nord-Vest;

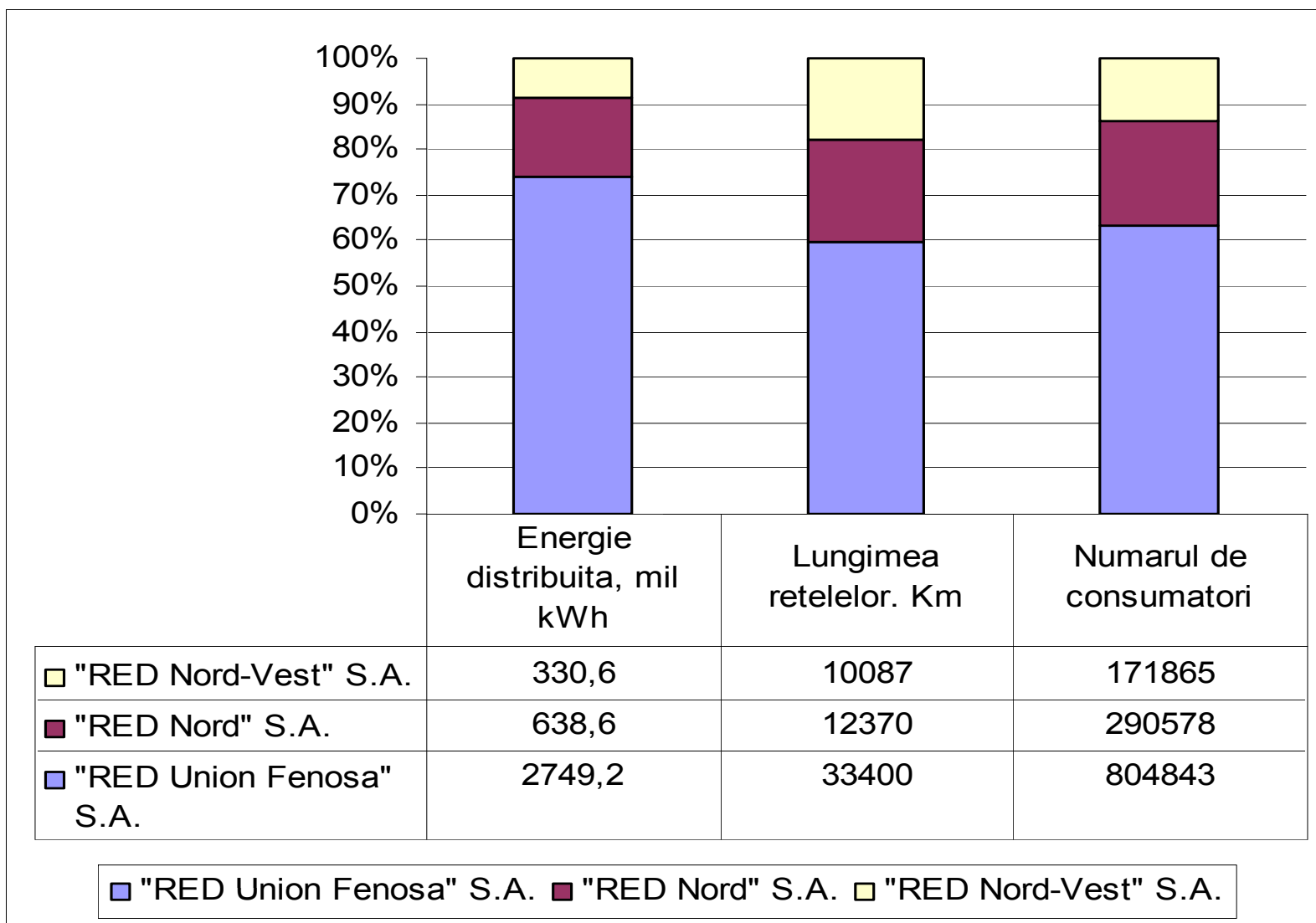
Operatorii de distribuție a energiei electrice

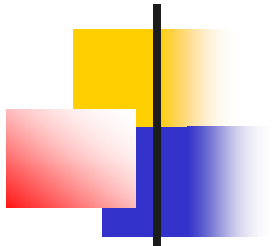

Operatorii rețelelor electrice de distribuție

- RED Union Fenosa – o companie privată, care deservește 63,51% din numărul total de consumatori din Moldova și livrează 73,94% din volumul total de energie electrică;
- RED Nord – întreprindere de stat, care deservește 22,93% din numărul total de consumatori din Moldova și livrează 17,17% din volumul total de energie electrică;
- RED Nord-Vest – întreprindere de stat, care deservește 13,56% din numărul total de consumatori din Moldova și livrează 8,89% din volumul total de energie electrică;

Operatorii de distribuție a energiei electrice

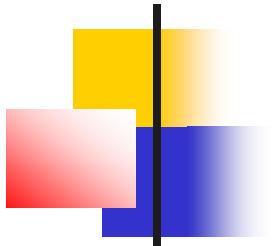
A decorative graphic in the top left corner consisting of overlapping yellow, red, and blue squares with a black vertical line passing through them.

Indici de performanță

Operatorii de distribuție, care activează în Republica Moldova, sunt întreprinderi reglementate – Agenția aprobă tariful de livrare a energiei electrice consumatorului final și este obligată să includă în tarif toate cheltuielile justificate ale operatorilor. În același timp, serviciile oferite de companii trebuie să satisfacă un nivel minim de calitate, cerut de consumatori.

Astfel, ANRE monitorizează în permanență următorii indicatori:

- Nivelul pierderilor de energie electrică în rețelele de distribuție;
- Nivelul indicatorilor de calitate a serviciilor prestate;

A decorative graphic in the top left corner consists of a vertical black line, a yellow square, a red square, and a blue square.

Pierderile de energie electrică

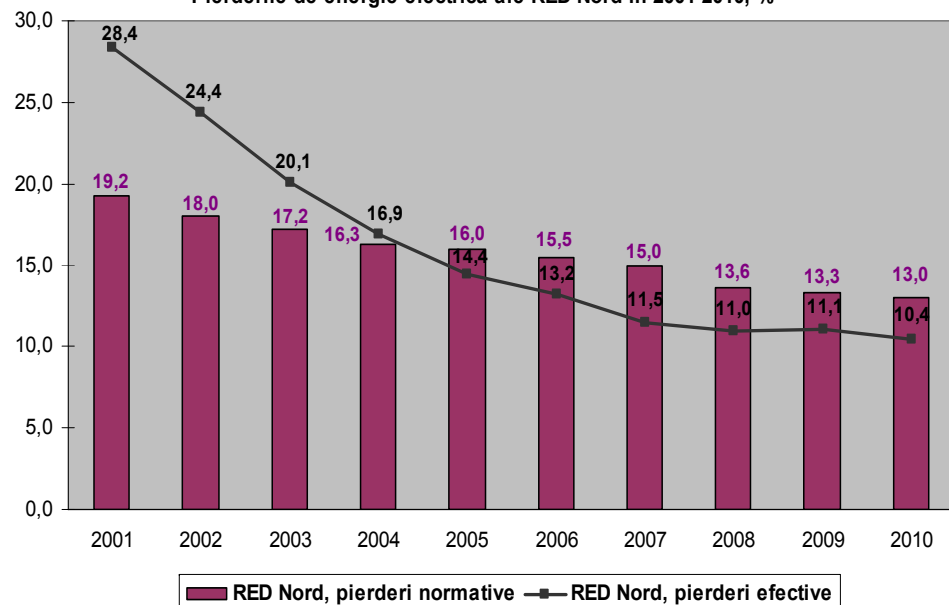
În anii 2000-2001, pierderile de energie electrică înregistrate în rețelele de distribuție erau foarte mari:

- RED Union Fenosa – 34%;
- RED Nord – 29%;
- RED Nord-Vest – 40%;

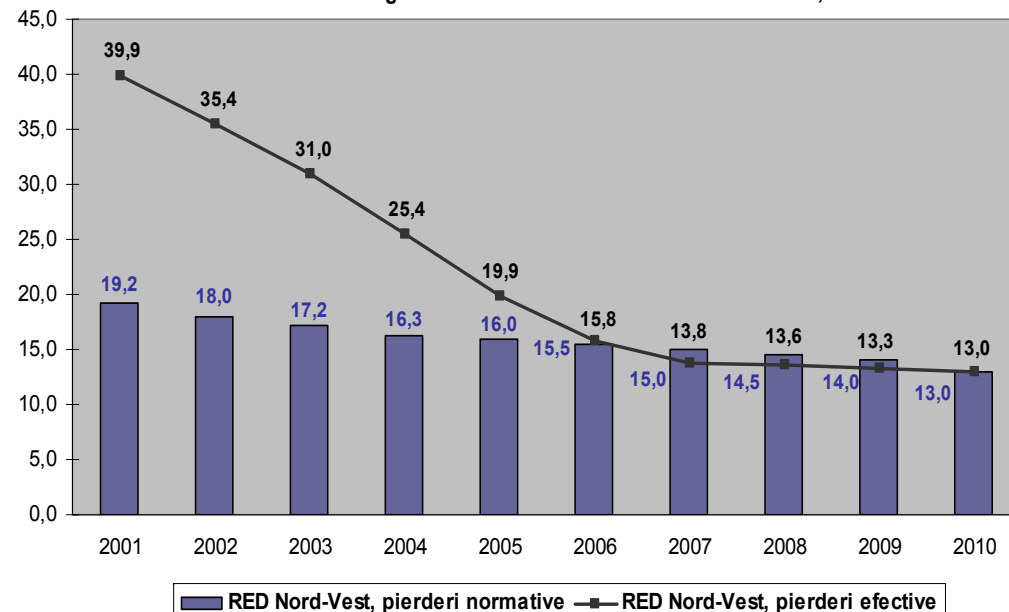
În scopul reducerii pierderilor și, respectiv – a cheltuielilor incluse în tarif, Agenția a aplicat reducerea treptată a nivelului de pierderi, incluse în tarif, în perioada 2001 – 2010, de la 19,2% la 13%;

Nivelul pierderilor de energie electrică

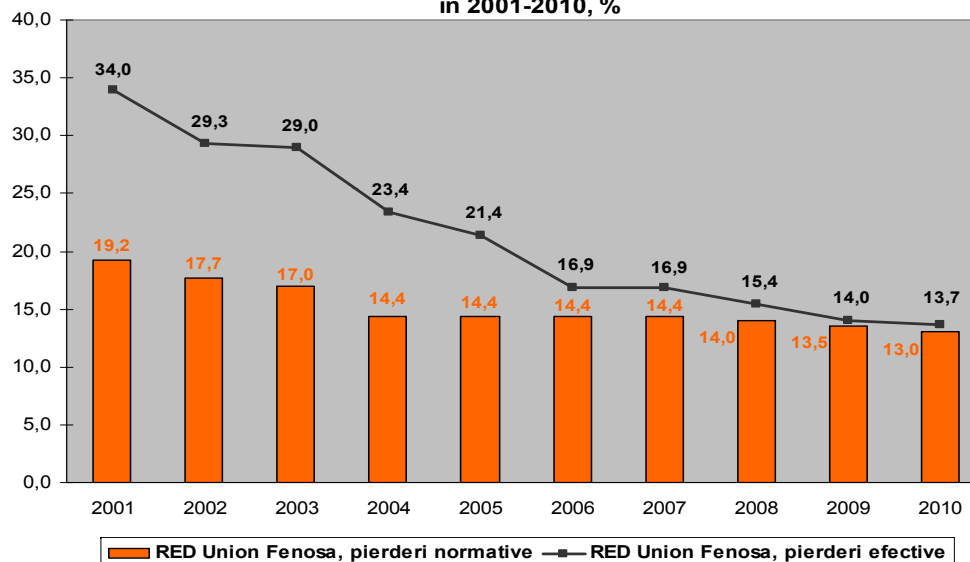
Pierderile de energie electrică ale RED Nord în 2001-2010, %

Pierderile de energie electrică ale RED Nord-Vest în 2001-2010, %

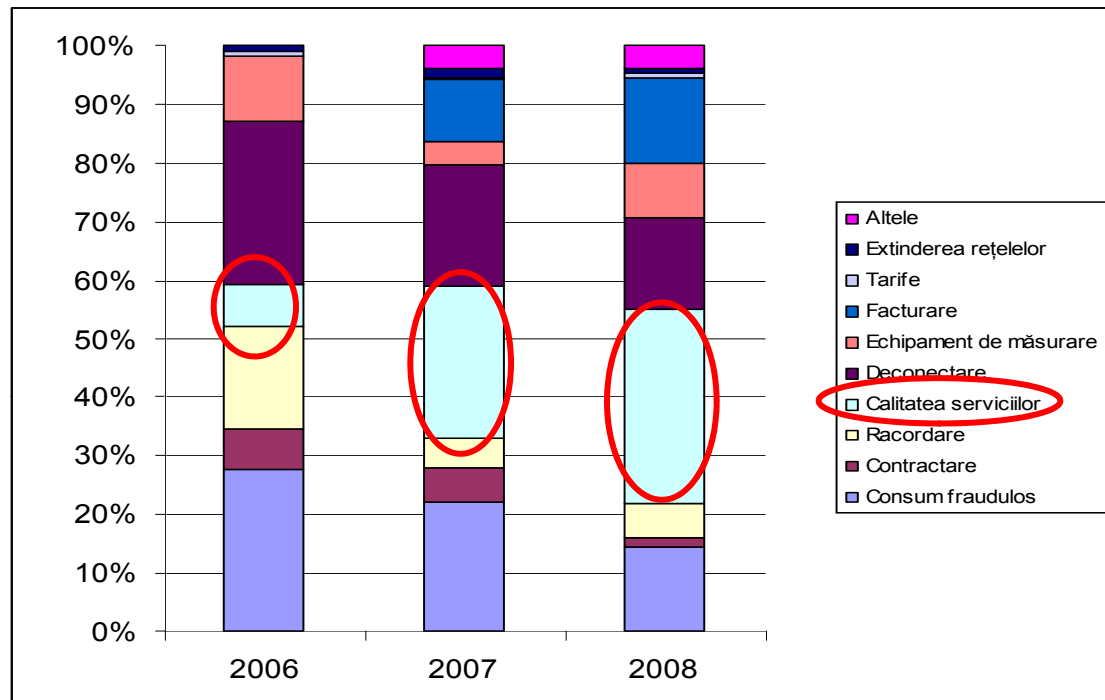
Pierderile de energie electrică ale RED Union Fenosa în 2001-2010, %

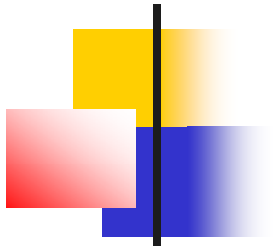

Calitatea serviciilor

Problema calității serviciilor prestate de operatorii de distribuție a fost abordată de ANRE începând cu anul 2003.

Însă, începând cu anul 2008, problema calității a devenit deosebit de importantă, fapt dovedit prin creșterea numărului de petiții ale consumatorilor de energie electrică, referitor la calitatea serviciilor prestate.

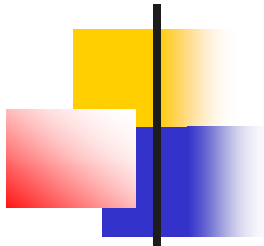

A decorative graphic in the top-left corner consisting of overlapping yellow, red, and blue squares with a black vertical line passing through them.

Calitatea serviciilor

Conform reglementărilor ANRE, calitatea serviciilor de distribuție a energiei electrice este apreciată de următoarele categorii de indicatori:

- Indicatori de continuitatea a alimentării cu energie electrică
- Indicatori de calitate a energiei electrice furnizate
- Indicatori de calitate a relațiilor dintre operatori și consumatori (calitate comercială).

Continuitatea alimentării cu energie electrică

Indicatorii generali de continuitate, monitorizați sistematic de ANRE sînt:

- **SAIDI** - System Average Interruption Duration Index;
- **SAIFI** - System Average Interruption Frequency Index;
- **CAIDI** - Customer Average Interruption Duration Index;

Acești indicatori sunt calculați pentru întreruperile avariate, cu durata mai mare de 3 minute, care au loc în rețelele de distribuție de tensiune medie (10 kV).

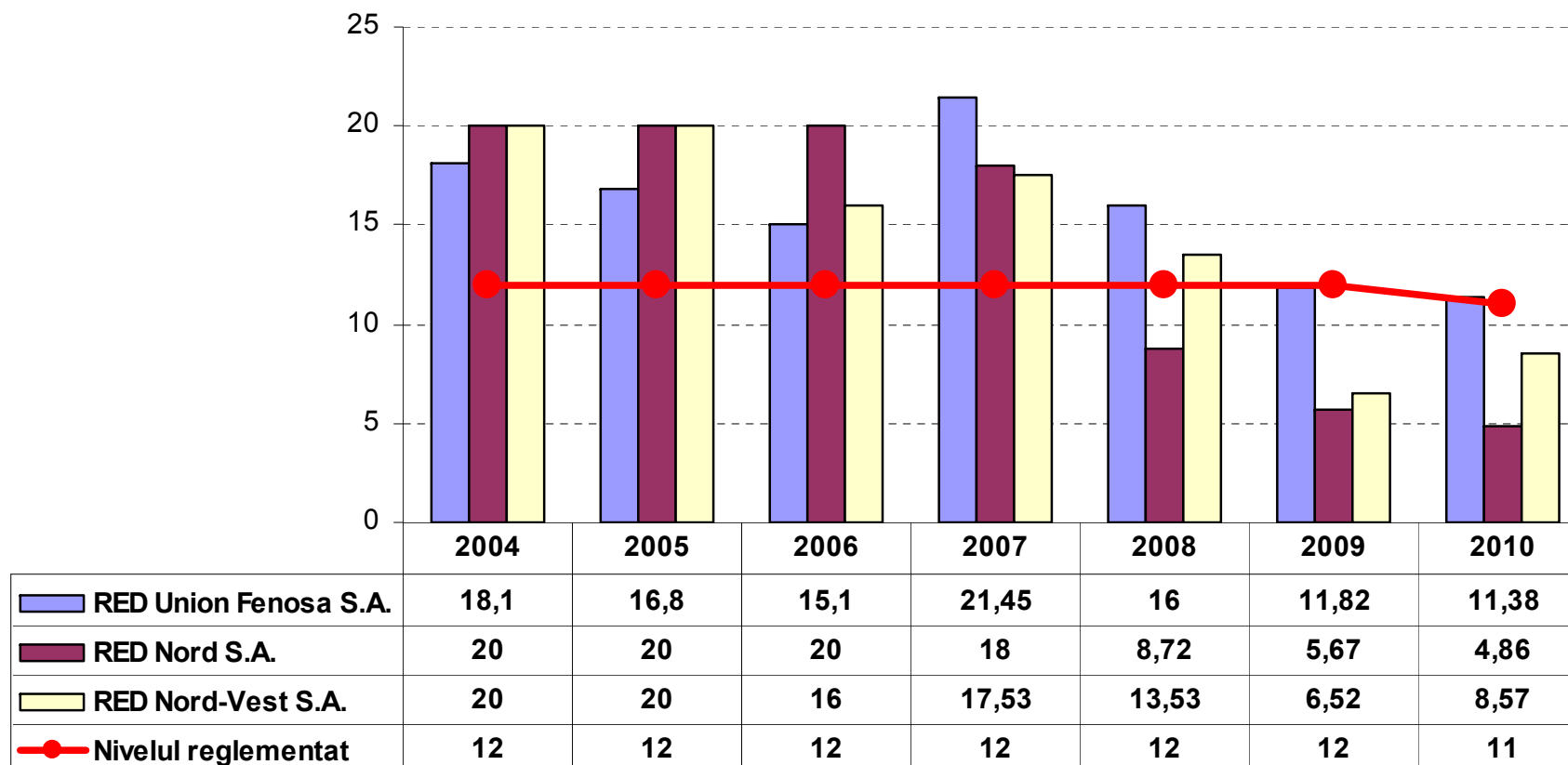
La fel ca și în cazul pierderilor de energie electrică, Agenția stabilește valori ale indicatorului SAIDI, care sunt micșorate treptat:

- 2009 – 12 ore,
- 2010 – 11 ore,
- 2011 – 10 ore,
- 2012 – 9 ore,
- 2013 – 8 ore.

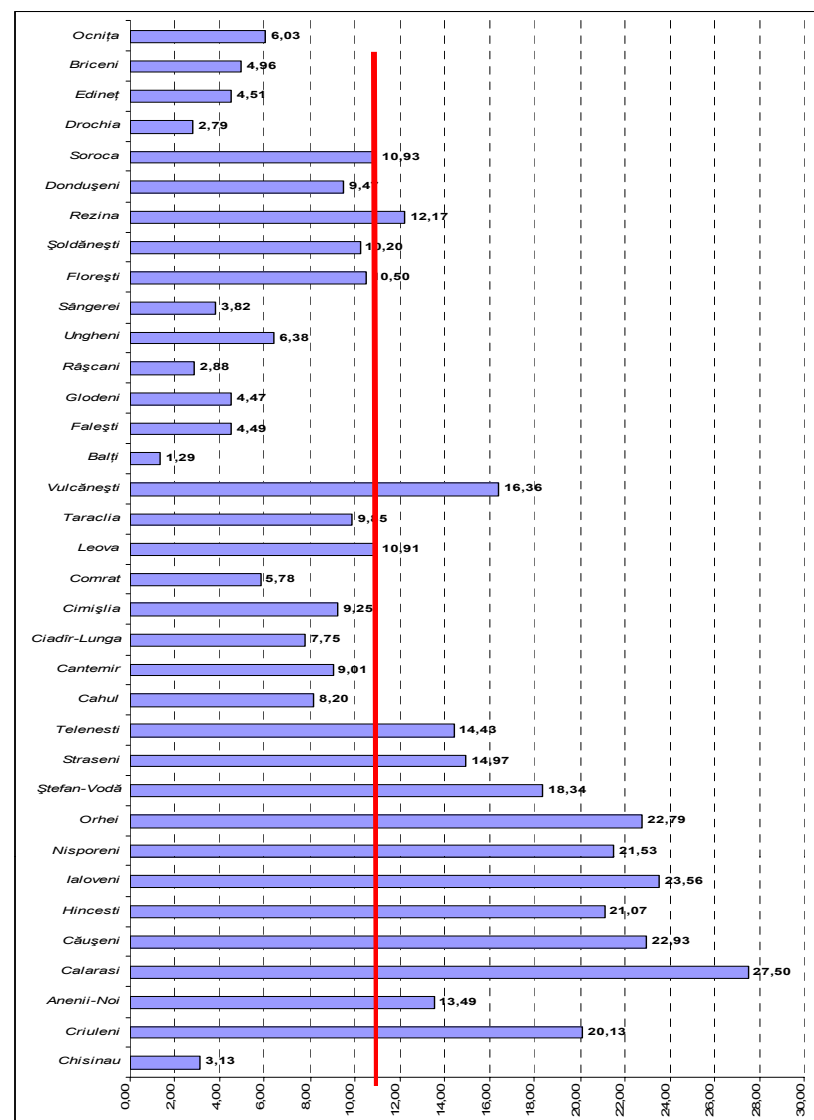
În cazul în care operatorul rețelei de distribuție nu va atinge nivelul stabilit al SAIDI, ANRE are dreptul de a aplica penalizări prin reducere de tarif.

Continuitatea alimentării cu energie electrică

Evoluția valorii SAIDI (în ore) pe parcursul anilor 2004-2010

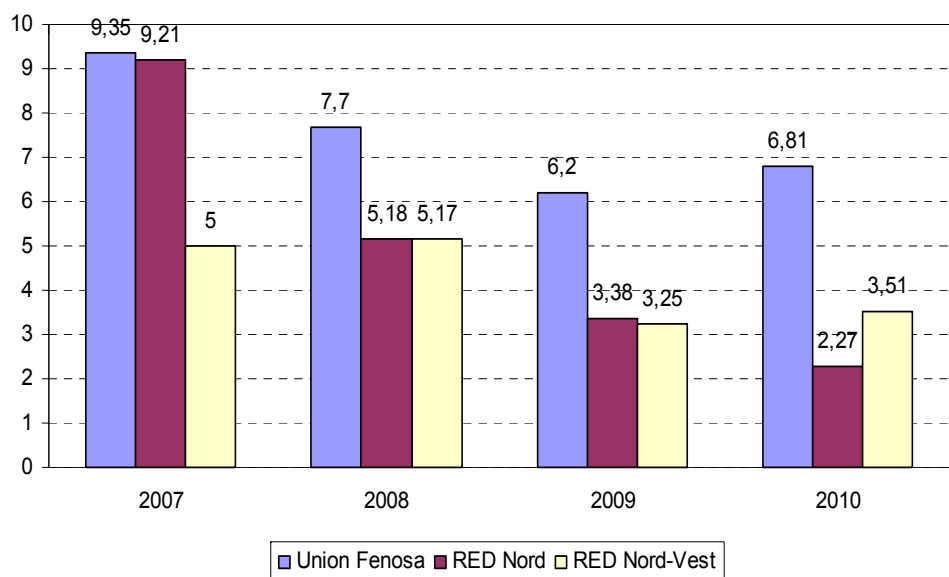

Continuitatea alimentării cu energie electrică

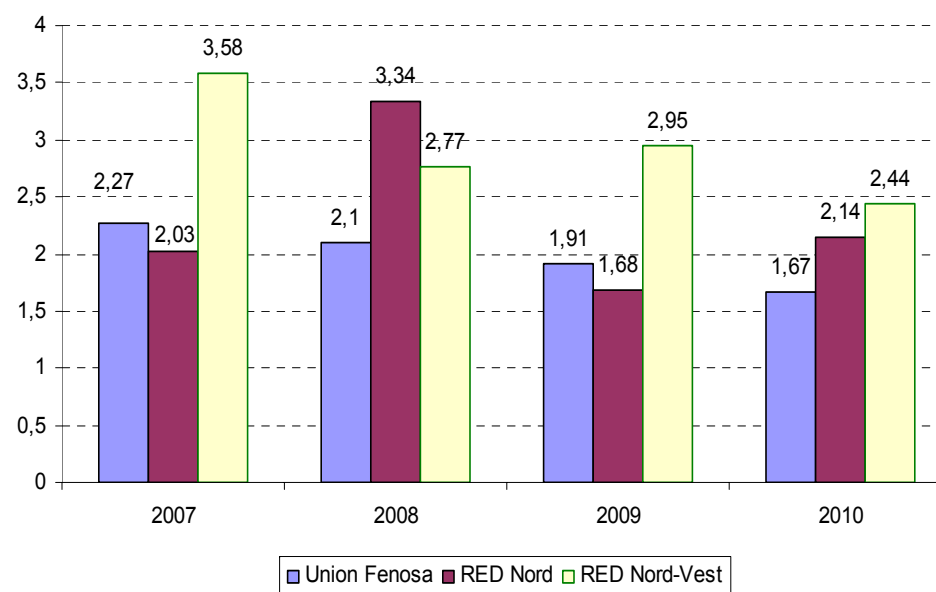

Continuitatea alimentării cu energie electrică

Nivelul indicatorului SAIFI în perioada 2007-2010

Valorile indicatorului CAIDI (ore) în perioada 2007 - 2010

Calitatea energiei electrice

- Pentru aprecierea parametrilor de calitate a energiei electrice, în Moldova se folosește standardul GOST-13109 "Calitatea energiei electrice. Compatibilitatea electromagnetică a echipamentului electric. Parametrii de calitate a energiei electrice în sistemele electrice publice". Acesta este un standard interstatal, utilizat în fosta URSS, care stabilește parametrii de calitate a energiei electrice.
- Agenția nu monitorizează nemijlocit calitatea energiei electrice, însă, prin regulament, au fost stabilite termene de soluționare a situațiilor, în care consumatorii se plâng de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice.

Calitatea energiei electrice

Termene de soluționare a situațiilor legate de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice:

■ **Apelurile telefonice ale consumatorilor:**

- 24 ore după apel, în cazul supratensiunilor sau golurilor repetate de tensiune;

■ **Solicitările scrise:**

- 5 zile de la recepționarea solicitării – dacă pentru restabilirea parametrilor de calitate este necesar de a executa lucrări simple de profilaxie, cum ar fi redistribuirea sarcinilor electrice pe faze, schimbarea ploturilor de reglare a tensiunii la transformatoarele de forță etc.;
- 30 zile – în cazul necesității majorării capacității rețelei electrice existente sau înlocuirii unui transformator etc;
- 60 zile – în cazul necesității de a elabora proiecte și a construi linii sau sectoare de linii electrice noi;

Calitatea comercială

ANRE monitorizează următoarele situații, legate de calitate comercială a serviciilor:

- Anunțarea întreruperilor planificare (3 zile înaintea întreruperii pentru consumatorii mici și 7 zile înainte pentru consumatorii cu o putere mai mare de 100 kW).
- Emiterea avizelor de racordare (15 zile calendaristice)
- Semnarea contractelor de furnizare a energiei electrice (2 zile lucrătoare pentru consumatorii casnici și 5 zile lucrătoare pentru alți consumatori);
- Racordarea la rețeaua electrică de distribuție (3 zile calendaristice). Dacă operatorul rețelei de distribuție nu respectă acest termen, consumatorul sau potențialul consumator are dreptul să ceară o despăgubire (25% din taxa de racordare pentru fiecare zi de întârziere).
- Reconectarea instalației consumatorului la rețeaua electrică de distribuție (2 zile lucrătoare). Dacă furnizorul (DSO) nu respectă acest termen, consumatorul poate cere o compensație (25% din taxa de reconectare pentru fiecare zi de întârziere).

Raportarea, publicarea rapoartelor

- Operatorii rețelelor de distribuție prezintă anual rapoarte, de forma stabilită, privind nivelul indicatorilor de calitate.
- Lunar, operatorii rețelelor de distribuție prezintă rapoarte privind întreruperile care au avut loc în rețelele de distribuție din gestiune.
- Rapoartele anuale privind calitatea serviciilor sunt publicate pe pagina web a Agenției, ca parte componentă a Raportului privind activitatea ANRE.
- În cazul nerespectării de către operatorii de distribuție a unor indicatori, ANRE are dreptul să aplice reduceri ale tarifului de distribuție. Astfel, după analiza rapoartelor operatorilor rețelelor de distribuție pentru anul 2009, ANRE a aplicat pentru unul din operatori o reducere de tarif de **0,5%** de la tariful de distribuție. Reducerea a fost aplicată pentru nerespectarea termenelor de soluționare a solicitărilor consumatorilor, legate de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice.

Probleme nesoluționate

- La moment nu este monitorizată calitatea serviciilor, prestate de operatorul rețelei de transport;
- Posibilități limitate de înregistrare automată a întreruperilor la nivel de tensiune medie (10 kV);
- Nu există posibilitatea monitorizării întreruperilor în rețelele de tensiune joasă (0,4 kV) – înregistrarea întreruperilor se face manual;
- Un mecanism complicat de compensare a consumatorilor în cazul nerespectării nivelului stabilit al indicatorilor garantați de calitate;
- Consumatorii finali, afectați de livrările de energie necalitativă, nu resimt efectul reducerii de tarif. Agenția a propus de a modifica acest mecanism, urmînd ca în situațiile de acest gen consumatorii afectați să primească compensații.

Mulțumesc pentru atenție!

Lilian Barcaru

Secția monitorizare a calității serviciilor

lbarcaru@anre.md